

VIERAILEVAT TOIMITTAJAT

Kirjoittajakutsu teemanumeroon 3/26: Hankala poliittisuus koulussa ja koulutuksessa

Koulu ja politiikka sekä koulutus ja politiikka kietoutuvat toisiinsa erottamattomasti, ja niiden suhteet ovat jännitteisiä, hankalia (Youdell, 2011). Poliittiset päätökset muokkaavat koulua ja koulutusta, ja kouluun sekä koulutukseen kohdistuu poliittisia intressejä. Kouluilla ja koulutuksen järjestäjillä on paljon autonomiaa, mutta toisaalta niiden arkea ja toimintatapoja pyritään ohjaamaan lainsäädännön keinoin – mahdollisesti yhä tiiviimmin, mistä kännykän käyttöä rajoittava lakimuutos antaa viitteitä.

Koulun ja koulutuksen tavoitteena on kasvattaa osallistuvia kansalaisia, jotka ylläpitävät tasa-arvoista ja demokraattista yhteiskuntaa. Se, miten tasa-arvo ja demokratia nähdään ja miten niitä tavoitellaan, on poliittinen kysymys. Samaan aikaan (puolue)politiikkaa pyritään myös pitämään poissa koulun sekä koulutuksen arjesta ja koulun sekä koulutuksen sisällöt pyrkivät tarjoamaan monimuotoista sisivistystä ja moninaisia maailmankuvia.

Koulu ja koulutus ylläpitävät, uusintavat ja tuottavat eriarvoisuuksia (Helakorpi, 2022; Kosunen ym., 2024; Souto & Lappalainen, 2024), mutta niiden arjessa myös haastetaan vallitsevia valtasuhteita (Alemanji, 2021; Peltonen ym., 2023). Koulussa ja koulutuksessa pyritään tarkastelemaan ajankohtaisia yhteiskunnallisia poliittisia kysymyksiä, mutta koulun ja koulutuksen tarjoajien jäsenten

poliittinen toimijuus ja toiminta voivat myös näyttäytyä arjessa haasteellisenä.

Tähän teemanumeroon kutsumme kirjoittajat pohtimaan poliittisuutta sekä sen hankaluuksia koulun ja koulutuksen kontekstissa. Kutsumme kirjoittajat miettimään, millä tavoin politiikka on hankala kysymys koulussa niin tässä hetkessä kuin historiallisesti. Mitä politiikka ja poliittisuus koulun ja koulutuksen kontekstissa tarkoittaa ja milloin siitä tulee hankalaa? Minkälaisia muotoja hankala poliittisuus koulussa ja koulutuksessa ottaa? Miten koulun, koulutuksen ja politiikan jännitteisiä suhteita voi käsitteellistää ja tutkia? Miten koulun, koulutuksen ja politiikan suhdetta voi jäsenellä tässä hetkessä sekä historiallisesti?

Toivomme teemanumeroon tutkimusartikkeleita (empiirisiä ja teoreettisia), katsauksia, puheenvuoroja ja kirja-arvioita, jotka tarkastelevat koulun, koulutuksen ja politiikan hankalaa suhdetta tai esittävät hankaloittavia kysymyksiä koskien koulua, koulutusta ja politiikkaa.

Mahdollisia aihepiirejä:

- Sosiaalinen oikeudenmukaisuus koulun tai koulutuksen hankalana poliittisena kysymyksenä
- Eriarvoisuus ja tasa-arvoisuus koulun tai koulutuksen hankalana poliittisina kysymyksinä

- Ilmastonmuutos koulun tai koulutuksen hankalana poliittisena kysymyksenä
- Poliittisuuden ja politiikan hankaluudet koulussa tai koulutuksessa
- Demokratia koulun tai koulutuksen hankalana poliittisena kysymyksenä
- Koulukäytännön kysymyksiä politiikasta
- Oppilaiden tai opiskelijoiden käsityksiä politiikasta
- Kouluyhteisön jäsenten poliittinen toimijuus
- Tasa-arvo, demokratia, politiikka ja koulu
- Demokratiakasvatuksen poliittiset kysymykset
- Ihmisoikeuskasvatuksen poliittiset kysymykset
- Opetussuunnitelmat ja poliittisuus
- Koulun ja politiikan jännitteisen suhteen historiallinen tarkastelu
- Koulun ja koulutuksen autonomian ja poliittisen ohjauksen jännitteet.

Toimitusprosessin aikataulu

Noin 500 sanan mittaiset abstraktit toimitetaan **17.3.2025** mennessä osoitteeseen jenni.helakorpi(at)helsinki.fi. Teemanumeron toimittajat valitsevat abstrakteista jatkoon ne, jotka parhaiten sopivat teemanumeron kokonaisuuteen. Valinnat ilmoitetaan **1.4.2025** mennessä. Ensimmäiset versiot valmiista käsikirjoituksista lähetetään **1.9.2025** teemanumeron toimittajille, minkä jälkeen teemanumeron kirjoittajille järjestetään yhteinen kirjoittajaseminaari **1.10.2025**. Kirjoitusseminaarin kommenttien pohjalta käsikirjoituksista työstetään Kasvatus-lehden ohjeiden mukaisesti laaditut kokonaiset käsikirjoitukset, jotka toimitetaan **1.12.2025** vertaisarviointiin. Vertaisarvioinnin

pohjalta muokatut viimeiset julkaistavaksi tarkoitetut versiot lähetetään toimittajille **15.3.2026**.

Aihepiiriä tarkastelevat lyhyemmät kirjoitukset, puheenvuorot, kolumnit, kirja-arviot, uutiset ja kongressikuvaukset ovat tervetulleita. Näitä ehdotuksia otamme vastaan **15.3.2026** saakka.

Teemanumeron toimittajat: Jenni Helakorpi (Helsingin yliopisto), Pia Mikander (Helsingin yliopisto) ja Sirpa Lappalainen (Itä-Suomen yliopisto)

Teemanumerossa julkaistavien tekstien tulee noudattaa Kasvatus-lehden kirjoitusohjeita: <https://journal.fi/kasvatus/about/submissions>

Lähteet

- Alemanji, A. A. (2021). Kohti rasisminvastaista pedagogiikkaa. Teoksessa S. Keskinen, M. Seikkula, & F. Mkwesha (toim.), *Rasismi, valta ja vastarinta* (s. 205–220). Gaudeamus.
- Helakorpi, J. (2022). *Innocence, privilege and responsibility. Power relations in policies and practices on Roma, Travellers and basic education in three Nordic countries*. [Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-6261-8>
- Kosunen, S., Juvonen, S., Huilla, H., & Peltola, M. (2024). *Koulu ja eriarvoisuus*. Gaudeamus.
- Peltola, M., Huilla, H., Luoma, T., & Oittinen, R. (2023). Everyday life in schools in disadvantaged areas. Teoksessa M. Thrupp, P. Seppänen, J. Kauko, & S. Kosunen (toim.), *Finland's famous education system: Unvarnished insights into Finnish schooling* (s. 211–225). Springer Nature Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-19-8241-5_13
- Souto, A.-M., & Lappalainen, S. (2024). Normative whiteness in Finnish university education. *Critical Studies in Education*, 1–17. <https://doi.org/10.1080/17508487.2024.2347276>
- Youldell, D. (2011). *School trouble: Identity, power and politics in education*. Routledge.